

KÚRIA

Bfv.III.1.544/2013/7.szám

A Kúria Budapesten, a 2014. év augusztus hó 6. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A nagyobb értékre, üzletszerűen elkövetett lopás büntette miatt G. J. és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a H. M. III. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva az Esztergomi Városi Bíróság 21.B.311/2012/61. számú és a Tatabányai Törvényszék 1.Bf.85/2013/26. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

Az Esztergomi Városi Bíróság a 2012. december 4-én kihirdetett 21.B.311/2012/61. számú ítéletével H. M. III. rendű terheltet bűnösnek mondta ki felbujtóként elkövetett lopás büntetésében [1978. évi IV. törvény - korábbi Btk. - 316. § (1), (2) bek. c) pont, (5) bek. b) pont], ezért őt, mint többszörös visszaesőt 3 év 10 hónap fegyházbüntetésre és a közügyek gyakorlásától 4 évi eltiltásra ítélte. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a polgári jogi igényről és az ahhoz kapcsolódó illeték, valamint a bűnügyi költség megfizetéséről.

Védelmi fellebbezés alapján eljárva a Tatabányai Törvényszék a 2013. június 25-én meghozott 1.Bf.85/2013/26. számú ítéletével az elsőfokú határozatot megváltoztatva helyesbítette az illeték megfizetésére vonatkozó rendelkezést; egyebekben az elsőfokú ítéletet a III. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

Az elsőfokú bíróság a váddal egyezően állapította meg a terheltek - így a III. rendű terhelt - felelősségét. Álláspontja szerint az előéleti adatok, a terheltek kapcsolati rendszere, életmódja és életvitele alapján a lopási cselekmény üzletszerűen elkövetett.

A másodfokú bíróság maradéktalanul egyetértett a III. rendű terhelt bűnösségére vont következtetéssel és cselekményének minősítésével; utóbbi kapcsán hivatkozott az irányadó 3/2011. BJE határozatban foglaltakra.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a III. rendű terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt.

Kifejtette, hogy az alapügy során rokkantsága ellenére nem került sor orvosszakértői vizsgálatára. Az üzletszerűséget, mint minősítő körülményt tévesen rótták a terhére; a másodfokú eljárásban védőváltás történt, a tárgyaláson eljáró védő nem volt kellően felkészült, így sérült a védelemhez való joga. A Komárom-Esztergom megyei hatóságok elfogultan jártak el vele szemben, mert amíg a terhelt-társai büntetését a másodfokú bíróság enyhítette, addig a vele szemben kirótt 3 év 10 hónapi fegyházbüntetést helybenhagyta.

A Legfőbb Ügyészség a BF.114/2014/1-I. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.

Kifejtette, hogy felülvizsgálatban a tényállás nem támadható, valamely bizonyítás elmaradását kifogásolni nem lehet. Utalt ugyanakkor arra, hogy igazságügyi elmeorvos-szakértői vélemény beszerzése végett a Komárom-Esztergom Megyei Főügyészség perújítási nyomozást rendelt el.

A védői jogok esetleges sérelme - bár azt az iratok cáfolják - relatív eljárási szabálysértést képezne, felülvizsgálati okként ugyancsak nem szolgálhat. Az elfogultságra hivatkozás valójában a büntetés kiszabását, a bűnösségi körülmények értékelését és a másodfokú ítélet belső arányosságát kérdőjelezi meg.

A támadott határozatokból idézve hivatkozott arra, hogy az üzletszerű elkövetés helyes megállapítása mely tényadatokon alapul; mindamellett a kiszabott büntetés a minősítő körülmény hiányában sem törvénysértő.

Összességében a támadott határozat hatályban fenntartását indítványozta.

A III. rendű terhelt a Legfőbb Ügyészség átiratára tett észrevételében a felülvizsgálati indítványban foglaltakat ismételte meg. Az ellene folyamatban volt további büntetőeljárások adatait megjelölve vitatta az üzletszerűség megállapítását. Részletesen nyilatkozott betegségeiről, jelenlegi egészségi állapotáról és személyi körülményeiről.

Kérte az alapeljárásban hozott első- és másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az eljáró bíróságok új eljárásra utasítását.

A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ügydöntő határozattal szembeni jogi - és nem pedig ténybeli - kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 416. §-ának (1) bekezdésében megjelölt anyagi és eljárásjogi okból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

A Be. 423. §-ának (1) bekezdése alapján felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható; felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak nincs helye [Be. 419. § (1) bek., 388. § (2) bek.].

Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a - minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül - kiszabott büntetés, illetve mértékének vitatására. A jogkövetkeztetések - így a bűnösség és jogi minősítés megállapításának - helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

A III. rendű terhelt felülvizsgálati indítványában ezzel szemben valójában az irányadó tényállás, illetve a bíróság mérlegelésének helyességét támadta, a bizonyítékok mikénti értékelését vitatta, átértékelését célozta, tényállástól eltérő körülményekre hivatkozott és ezen keresztül - nem pedig anyagi jogi érvek alapján - kifogásolta a bűnösség megállapítását és a büntetés kiszabását.

Törvényben kizárt ehhez képest a felülvizsgálat abban a részében, amelyben az igazságügyi szakértői vizsgálat elmaradását sérelmezte. E körben - amint arra a Legfőbb Ügyészség átirata helyesen hivatkozik - perújításnak lehet helye.

Az iratokból kitűnően a perújítás megengedhetősége tárgyában

időközben döntés született: a Tatabányai Törvényszék a 2014. április 16-án kelt 2.Bpi.109/2014/2. számú végzésével a III. rendű terhelt perújítási indítványát elutasította; mely döntését a Győri Ítéltábla a 2014. július 2-án meghozott Bpkf.177/2014/4. számú végzésével helybenhagyta.

Ugyancsak az eljáró bíróságok - különösen a másodfokú bíróság - bizonyítékértékelő tevékenységének támadását jelenti az indítványnak a szabadságvesztés-büntetés mértékét sérelmező része. Ezzel összefüggésben a III. rendű terhelt elfogultságra hivatkozott ugyan, azonban semmiféle olyan tényre, körülményre nem utalt, amely az eljáró bírák kizárását felvethetné. Alapos és konkrét ok hiányában a III. rendű terhelt hivatkozása kizárási ok megállapítására nem, felülvizsgálatban sem alkalmas (BH 2012.174.; BH 2010.323.).

Végül ugyancsak a tényállást támadja a felülvizsgálati indítvány abban a részében, melyben a lopási cselekmény súlyosabban minősülését, az üzletszerűség megállapítását sérelmezi, s ezzel összefüggésben a kiszabott büntetés mértékét vitatja.

A felülvizsgálat során a Kúria a jogi következtetéseket kizárólag az irányadó tényállásra alapozhatja, s ennek figyelembevételével dönthet abban, hogy akár a minősítés, akár a büntetéskiszabás törvényes-e.

Az eljáró bíróság tényként rögzítette, hogy

- valamennyi terhelt, így az I. rendű terhelt - mert jelentősége ennek van -, de a III. rendű terhelt is több esetben állt már bíróság előtt vagyon elleni bűncselekmény elkövetése miatt;
- egész életmódjuk, életvitelük alapján arra rendezkedtek be, hogy bűncselekményeket kövessenek el és az abból szerzett hasznot saját maguk és eltartottjaik mindennapi szükségleteinek kielégítésére fordítsák;
- jövedelemszerzésnek tekintik a bűncselekmények elkövetését (a fentiek az elsőfokú ítélet 14. oldalának második bekezdése tartalmazza);
- az I. rendű terhelt és a II. rendű terhelt régóta ismerik egymást, kapcsolatuk baráti; a II. rendű és a III. rendű terhelt pedig a büntetés-végrehajtási intézetből ismerik egymást, korábban zárkatársak voltak;
- a terheltek a bűncselekményt rendszeres haszonszerzésre törekedve követték el (másodfokú ítélet 4. oldalának második bekezdése).

A támadott határozatok ezen túlmenően rögzítik mindazokat az előéleti és személyes adatokat, tényeket, amelyek a jogerős döntés szerinti törvényes minősítés - az üzletszerűség megállapításának - alapjául szolgálnak.

Utal még e körben a Kúria is a 3/2011. BJE határozat II. pontjában foglaltakra. Az üzletszerűség a tettesi cselekményt megvalósító I.

rendű terhelt tekintetében aggálymentesen megállapítható; és erre tekintettel értékelhető súlyosabban a részesi - felbujtói - elkövetői magatartást tanúsító III. rendű terheltnek az önmagában is az üzletszerűség jegyeit viselő cselekménye.

Ekként nem sértett jogszabályt az eljáró bíróság a III. rendű terhelt cselekményének minősítése során, a felülvizsgálati indítvány ebben a tekintetben sem alapos.

Erre figyelemmel pedig a kiszabott büntetés sem törvénysértő.

Panaszolta még felülvizsgálati indítványában a III. rendű terhelt, hogy sérült a védelemhez való joga. Ennek kapcsán arra hivatkozott, hogy a másodfokú bíróság tárgyalásán új kirendelt védő látta el a védelmét kellő felkészültség hiányában.

Mindez - valósága esetén - sem képezheti felülvizsgálat tárgyát.

A Be. 375. § (1) és (2) bekezdéséből kiolvashatóan a terhelti és védői jogok korlátozottsága relatív eljárási szabálysértésnek tekintendő, kívül esik ezért a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában nevesített, a felülvizsgálat alapjául szolgáló, és annak során is hatályon kívül helyezést eredményező abszolút eljárási szabálysértések körén (BH 2006.272.).

Emellett az iratok tartalma érdemben cáfolja is a III. rendű terhelt által előadottakat.

A Tatabányai Törvényszék mint másodfokú bíróság 2013. június 25-én tartott nyilvános ülésén - melyre a III. rendű terhelt nem kérte az előállítását, így azon nem vett részt - a helyettes védő szünetet és az arra irányuló tanácselnöki tájékoztatást követően, hogy kérheti a nyilvános ülés elhalasztását, úgy nyilatkozott, hogy nem kéri annak elhalasztását, fel tudott készülni. Ekként relatív eljárási szabálysértés sem történt.

Ekként a Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. § (1) bekezdése szerint tanácsülésen elbírálván - tekintve, hogy sem eljárásjogi, sem pedig anyagi jogszabálysértést nem észlelt - a támadott határozatot a Be. 426. §-ára figyelemmel hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtásának tilalmával kapcsolatos tájékoztatás a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel a Kúria az ugyanazon jogosult által ismételt, vagy a más jogosult által azonos tartalommal előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát mellőzheti.

Budapest, 2014. augusztus 6.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Székely Ákos s.k. előadó

bíró, Dr. Belegi József s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

*írnok
BÉ*